

Versie 18-03-2025

Inleiding

Voor u ligt een document gemaakt voor en door de leden van VEG De Ark in Gorinchem. Met elkaar hebben we in 11 weken tijd het hele Johannes evangelie doorgelezen. Per week is er een leesrooster, met daarin 5 stukjes om te lezen en een vraag om te beantwoorden. Het leesrooster kan individueel worden gedaan, maar ook met het hele gezin aan tafel, of op de kringavond met de hele kring.

In dit document vindt u ook materiaal wat u op een kringavond over Johannes kunt bespreken. Dit materiaal is opgesteld door Steven Verhorst. Hij heeft in onze gemeente 3 lezingen over Johannes verzorgd. Een samenvatting daarvan, vindt u achterin het document.

Het leesrooster, de verwerking voor de kringen en extra informatie over Johannes zijn gebundeld en liggen hier voor u. Wij wensen u zegen toe bij het gebruik van dit document, deel het gerust met anderen. Wij hopen dat het leesrooster en het studiemateriaal u helpen om uw geloof te verdiepen en uw kennis over het werk van de Heer Jezus zoals beschreven door Johannes zal toenemen. En daarmee ook uw liefde voor Hem!

De structuur van het evangelie

Het Evangelie volgens Johannes kan worden opgedeeld in vier hoofdgedeelten:

1. **Inleiding en proloog (Johannes 1:1-18)** – Dit gedeelte introduceert het Woord (Logos) dat bij God was en zelf God is. Het benadrukt de goddelijke natuur en eeuwige aanwezigheid van Jezus.
2. **Het boek van de tekenen (Johannes 1:19-12:50)** – In dit gedeelte worden zeven wonderen of “tekenen” beschreven die de goddelijke macht van Jezus demonstreren en Zijn identiteit als de Zoon van God bevestigen.
3. **Het boek van de verheerlijking (Johannes 13:1-20:31)** – Dit gedeelte beschrijft de laatste dagen van Jezus, inclusief het Laatste Avondmaal, Zijn kruisiging en opstanding.
4. **Epiloog (Johannes 21)** – Dit hoofdstuk beschrijft enkele verschijningen van de opgestane Jezus aan Zijn discipelen en sluit af met een verwijzing naar de vele andere dingen die Jezus heeft gedaan.

Week 1

1. Johannes 1: 1-18

Het evangelie van Johannes laat ons de Heer Jezus zien als mens en als Zoon van God. Het evangelie roept je op om Hem, de Heer Jezus, aan te nemen. Dan word je een kind van God! (vers 12) In dit eerste gedeelte lezen we dat het Woord in het begin bij God was en God was. Dit gaat over de Heer Jezus. Hij is God! In Zijn woord is het leven en het leven was het licht van de mensen. Dankzij Hem hoeven we niet meer in het duister te zijn.

Vraag: De Heer Jezus kwam in de wereld om iedere mens te vertellen over het ware Licht. Op welke plekken in je leven zie jij duidelijk het Licht van de Heer? Zijn er ook plekken waarbij je graag meer van Zijn licht zou zien? Neem dit mee in je gebed de komende tijd.

2. Johannes 1:19-34

In dit gedeelte geeft Johannes een duidelijk getuigenis van de Heer Jezus. Hij zegt: Zie het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt.

Johannes kreeg ook vragen over wie hij zelf eigenlijk was. Johannes gaf daar eerlijk antwoord op. Hij vertelde wie hij zelf was, wat zijn rol was en ook is hij eerlijk over wat hij nog niet weet. Hij kende de Heer Jezus nog niet, maar was gehoorzaam in zijn taak. Als hij de Heer Jezus naar zich toe ziet komen, weet hij het: Hij is degene op Wie ik wacht.

Vraag: Als iemand aan jou vraagt; wat geloof je eigenlijk? Wat is dan jouw antwoord?

3. Johannes 1: 35-51

In dit gedeelte verzamelen de discipelen zich om de Heer Jezus heen. Sommigen worden door de Heer zelf geroepen. Anderen gaan de Heer volgen omdat iemand anders hen bij Hem brengt. Zij zeggen tegen anderen: Wij hebben de Messias gevonden. Messias is een ander woord voor Christus. En Christus betekent: gezalfde. In dit gedeelte zien we de Heer Jezus als alwetend God. Hij ziet iedereen, en kent onze gedachten.

Vraag: Tegen wie zou jij kunnen zeggen: ik heb de Messias gevonden! Ga je ook mee achter Hem aan? De komende tijd kan je in het bijzonder voor deze persoon bidden.

4. Johannes 2: 1-12

In hoofdstuk 1 lasen we over de Heer Jezus die als God alles weet. In dit hoofdstuk lezen we over het eerste wonder wat Hij doet, als Schepper. Hij maakt wijn van water! Hierdoor openbaarde de Heer zijn heerlijkheid. De discipelen geloofden in Hem.

Vraag: De Heer als Schepper kunnen wij dagelijks om ons heen zien in de schepping. Wat in de schepping vind jij een mooi voorbeeld van de macht en creativiteit van God?

5. Johannes 2: 13-25

De Heer Jezus maakt in dit gedeelte de tempel schoon. Het is het huis van Zijn Vader, waar de mensen een markt van hadden gemaakt. In psalm 69:10 staat: Mijn liefde voor Uw tempel is groot, ik kan aan niets anders denken.

Vraag: ook in psalm 84 gaat het over de liefde voor Gods huis. Wat kan jij doen of meebrengen of bijdragen om die liefde ook echt te laten zien?

Tip: luister en zing mee met het lied van Sela: Wat hou ik van Uw huis.

De zeven “Ik ben”-uitspraken

Het evangelie van Johannes bevat zeven belangrijke “Ik ben”-uitspraken van Jezus, die Zijn identiteit en missie verklaren:

1. **Ik ben het brood des levens** (Johannes 6:35)
2. **Ik ben het licht der wereld** (Johannes 8:12)
3. **Ik ben de deur van de schapen** (Johannes 10:7)
4. **Ik ben de goede herder** (Johannes 10:11)
5. **Ik ben de opstanding en het leven** (Johannes 11:25)
6. **Ik ben de weg, de waarheid en het leven** (Johannes 14:6)
7. **Ik ben de ware wijnstok** (Johannes 15:1)

Deze uitspraken verbinden Jezus met God en benadrukken Zijn rol in het spirituele leven van de gelovigen.

Johannes was een apostel van Jezus, de ‘discipel die Jezus liefhad’. Hij schreef voor Diaspora-Joden, dat zijn Joden die niet in Israël wonen. Veel van hen woonden in Efeze. Het Johannes-evangelie is niet alleen voor Joden, maar voor ‘allen die geloven’, voor Joden en heidengelovigen. Johannes beschrijft Jezus vooral ‘als Zoon van de Vader’ of ‘Zoon van God’. Het doel van Johannes was dat mensen zouden geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God en dat ze dit zouden blijven geloven. (bron: www.levenmetgodendebijbel.nl/de-vier-evangelien/)

Week 2

Het evangelie van Johannes, **hoofdstuk 3 en 4**. Johannes, (niet de doper) één van de 12 discipelen van Jezus. Ook wel genoemd, de discipel die Jezus liefhad; zie hoofdstuk 13:23, 19:26, 20:2, 21:20.

Waar het in hoofdstuk 1 en 2 gaat over wie Jezus is, en het eerste wonder dat Hij doet, gaat het in de hoofdstukken 3 en 4 over een ontmoeting en omgang met;

A: een Joodse leider.

B: een Samaritaanse vrouw.

C: een heidense hoofdman.

Wat is de diepere betekenis hiervan?

6. Johannes 3: 1-21. Een vraag over vers 10” Jezus antwoordde en zei tegen hem: Bent u de leraar van Israël en weet u deze dingen niet”

Denk na over waar het werkelijk om gaat in het geloof. Is kennis (in dit geval van de wet) het belangrijkste, of is de relatie met Jezus het belangrijkste. Waar blijkt dit uit?

Wat is een belangrijk vers uit dit gelezen gedeelte, en waarom?

Tip om te zingen. Bundel Hemelhoog 104, of Opwekking 848.

7. Johannes 3:22-36. Hier wijst Johannes op zijn positie, en de positie van de Here Jezus.

Waarom is het zo belangrijk je positie als christen te kennen en waar leidt dit toe?

8. Johannes 4:1-30. Wat zijn de 3 meest opvallende dingen in dit gedeelte, als je kijkt naar Jezus, de vrouw, en het Vaderhart van God. Lees vers 23 en 24.

9. Johannes 4:31-42. Lees vers 37 “Want hierin is de spreuk waar: De één zaait, de ander oogst”

Wat moet je altijd voor ogen houden als je evangeliseert en waarom?

10. Johannes 4:43-54. Lees vers 46 “Jezus dan kwam opnieuw te Kana in Galilea, waar Hij van water wijn gemaakt had”

Waarom zou Jezus juist daar voor de tweede keer een wonder gedaan hebben, en waarom betreft het nu een heidense (niet joodse) hoofdman?

Tip om te zingen: Opwekking 509 “Zo lief had God de Vader ons”

Week 3

Dag 11 Johannes 5: 1-18 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

Als je dit stukje goed leest kan het bijna niet anders of het roept veel vragen op. Waarom genas Jezus alleen die éne verlamde, terwijl er zoveel zieken waren? Of: Hoe zit dat eigenlijk met die beweging van dat water, en die genezingen? was dat van God? En waarom geneest Jezus op de sabbat, en wat betekent dat voor hoe wij met de rustdag om zouden moeten gaan? Enz enz... Jezus stelt ook een vraag aan de verlamde: “Wil je gezond worden?”, wat een open deur lijkt. Toch is dat de vraag, die eigenlijk vraagt: “Geloof je in Mij?”

Vraag: Welke vraag wil Jezus jou stellen?

Dag 12 Johannes 5: 19-30 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

In dit gedeelte wordt prachtig beschreven hoe de Heer Jezus en God de Vader één zijn en ook samenwerken. “Werkelijk, Ik verzeker u, de Zoon kan niets uit zichzelf doen, Hij kan alleen doen wat Hij de Vader ziet doen; en wat de Vader doet, dat doet de Zoon op dezelfde manier.” Als Jezus al moet “afkijken” bij God de Vader, hoeveel te meer moeten wij kijken naar hoe Jezus doet, om het na te doen?

Vraag: Waar kijk jij naar bij de Heer Jezus, om dat in jouw leven “na te doen”?

Dag 13 Johannes 5: 31-47 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.5>

De heer Jezus verdedigt zich nadat de Joodse leiders hem beschuldigt hebben. Jezus voert 4 getuigen aan: God de Vader, Johannes de Doper, de werken van Jezus (vs 36), en de Schriften.

Vraag: Toch overtuigt Jezus de Joodse leiders niet. Waarom niet? (tip: zie vers 42)

Dag 14 Johannes 6: 1-15 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.6>

We lezen over een groot wonder dat Jezus deed voor de ogen (en magen) van heel veel mensen. Jezus laat daarmee zien dat het Koninkrijk van God een Koninkrijk van overvloed is. Iedereen eet genoeg, en er blijft zelfs nog over.

Vraag: Ken jij God als een God van overvloed?

Dag 15 Johannes 6: 16-27 <https://www.debijbel.nl/bijbel/NBV21,HSV/JHN.6>

Van het hoogtepunt van de wonderbare spijziging, naar de storm, midden op het meer in de nacht. Van de overvloed naar de angst. Hoe gemakkelijk vergeten wij mensen de almacht van God. Maar Jezus is daar, en zegt: “Ik ben het, wees niet bang.”, en Hij laat zien boven de storm te staan.

Vraag: Wanneer heb jij ervaren dat Jezus er is in de storm?

Week 4

16. Johannes 6: 28-40

De mensen vragen Jezus: Wat moeten wij doen om de werken van God te kunnen doen: De Here Jezus zegt: Geloof in Mij.

De mensen vragen: Wat kunt U doen opdat wij dat geloven. Mozes gaf ons

Het Brood uit de hemel. Jezus zegt: Niet Mozes gaf u dat brood, maar mijn hemelse Vader. Ik ben het Brood des levens.

Vraag: Wat betekent voor u: Geloven in de Here Jezus?

17. Johannes 6: 41-51

Maar nu zeggen de mensen: Hij is de zoon van Jozef, zijn vader en moeder kennen wij, maar Hij zegt dat Hij het brood des levens is dat uit de hemel is neergedaald. Hoe kan dat? Jezus antwoord: Als Mijn Vader jullie trekt, dan zullen jullie tot mij komen en eeuwig leven hebben, want Ik ben het brood des levens

Vraag: Hoe ervaart u het, dat u getrokken wordt door de Vader?

18. Johannes 6: 52-59

Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven, want hij blijft in Mij. Want ik ben uit de hemel neergedaald en ik ga daar naar terug.

En wie in Mij gelooft zal in eeuwigheid bij Mij zijn.

Vraag : Wat betekent Mijn vlees eten en Mijn bloed drinken. En wanneer doen we dat dan?

19. Johannes 60-71

Door de Heilige Geest leren wij Jezus kennen, want het geloof in de Here Jezus is een gave van God. (Ef 2:9)

Vraag: Ervaart u dat ook?

20. Johannes 7: 1-9

In dit gedeelte zien we dat Jezus broers met wie Hij ongeveer 30 jaar in één huis gewoond had, niet wisten wie Hij was.

Vraag: Moeten ook wij daar niet voor oppassen? Hoe kan u een getuige zijn?

Week 5

Dag 21 Johannes 7: 10-24

Wat een bijzondere geschiedenis. Wanneer je dit leest, zou je er zo een filmscene van kunnen maken. Wie is Hij toch? Maar erover praten doe je niet in het openbaar. Wanneer jouw mening de Joodse leiders niet aanstaat, kunnen ze je het moeilijk maken. Dus dan maar zwijgen? Maar dan hoor je alleen de tegenpartij: “Jezus misleidt het volk”. Gelukkig duikt Jezus ook op in het verhaal. Maar Hij zet je net op het verkeerde been. Hij praat niet over dat hij zo geweldig is (zie vers 4), maar Hij is uit op de eer van God.

Vraag: Wanneer je gelooft in Jezus, voldoe je niet aan de publieke opinie. Houd jij daarom je mond over Jezus? Of ga je met anderen in gesprek? Wanneer wel? Wanneer niet? En waarom? Moet je daarin veranderen?

Dag 22 Johannes 7: 25-53

Soms moet je een moeilijke beslissing nemen. Wat doe ik? Er zijn voors, er zijn tegens en een keus voor het ene of voor het andere zou best wel eens gevolgen kunnen hebben. Nog kort geleden was de discussie: Wel of niet inenten? Die discussie heeft heel veel verhoudingen veranderd. Nu is de discussie: Is Jezus de Messias? Ja: zie zijn tekenen, hoor zijn woorden. Nee: want er staat in de bijbel dat de Messias uit Bethlehem komt en Jezus komt uit Galilea. De gemoederen raken verhit, mensen komen tegenover elkaar te staan. “En iedereen ging terug naar huis.” (53)

Vraag: In dit gedeelte wordt met de bijbel in de hand een onjuist standpunt verdedigd. Hoe voorkom jij dat je dit gaat doen? Hoe weeg jij je oordeel af? Hoe voorkom je dat jouw standpunt de relatie onmogelijk maakt?

Dag 23 Johannes 8: 1-11

Over deze gebeurtenis in de gemeente enkele keren gepreikt. Wat mij van die preken is bijgebleven, is welk moment het meest spannend is. Namelijk het moment dat alle mensen die de vrouw aanklagen zijn weggelopen. Zij zijn niet zonder zonde en mogen dus geen steen gooien. Jezus wordt alleen gelaten met de vrouw. Maar.. Jezus is wel zonder zonde. Hij mag wel de eerste steen gooien. Dat zou terecht zijn, want zij heeft gezondigd en zonde verdient straf, want met zonde doe je God onrecht aan.

Vraag: Hoe reageer jij wanneer jou onrecht wordt aangedaan? Herstel je de balans door je recht op te eisen? Of herstel je de relatie? Hoe zou je willen reageren?

Dag 24 Johannes 8: 12-36

Toch wel een triest verhaal. Jezus, zoon van de Vader, gaat in gesprek met de religieuze leiders. Zij zijn degenen die als eerste in Hem zouden moeten geloven. Deze leiders zijn dag en nacht bezig met geloof en zorgen dat Gods wetten op de juiste manier worden nageleefd. Maar in gesprek met Gods zoon herkennen zij Hem niet. Al je religieuze ijver voor niets... “Waar Ik naartoe ga, daar kunt u niet komen.”

Vraag: Leidt jouw religieuze ijver in de richting van de hemel? Of denk je dat je met het volgen van de juiste regeltjes er wel komt? Ben jij vrijgemaakt (36)?

Dag 25 Johannes 8: 37-59

Hoe duidelijk kun je het zeggen: “Als God uw Vader was, zou u Mij liefhebben, want Ik ben bij God vandaan gekomen toen Ik hiernaartoe kwam.” Jezus doet een uiterste poging om de Joodse leiders te overtuigen dat Hij de Messias is. Maar zij luisteren niet, ze begrijpen Hem niet. In vers 58 zegt Jezus ronduit dat Hij God is. Hij gebruikt hier de naam van God waarmee God zich aan Mozes bekend maakte: “Ik ben”. Dat herkennen de Joodse leiders wel. Ze zijn woest: Zegt hij dat hij God is? Godslastering, stenigen die vent.

Vraag: De Joodse leiders zijn overtuigd van hun gelijk. Hoe zeker ben jij van jouw overtuiging? Zou jij Jezus herkennen?

Week 6

26. Johannes 9: 1-14: De genezing van een blinde man. Het is bedoeld om Gods werk zichtbaar te maken door deze man die ziende wordt. Het gaat er niet om of hij of zijn ouders gezondigd hebben. Deze man leefde in een uitzichtloze situatie: blind, bedelend, afhankelijk, uitgesloten. En dan komt Jezus langs en er volgt een wonderlijk gesprek. De blinde man ondergaat de behandeling van Jezus en voert Zijn opdracht uit om zich in Siloam te reinigen. En toen kon hij zien. Jezus is het Licht der wereld, ook voor hem. *Vragen: Hoe kijk jij naar deze geschiedenis? Welke macht heeft Jezus in dit verhaal? Wat is de opdracht van Jezus aan jou (i.v.m. jouw eigen 'blindheid')?*¹

27. Johannes 9: 15-41: De genezing van de blinde man roept verdeeldheid op. Hoe reageert de wereld op dit wonder? Felle discussies en afwijzing. De ouders worden ter verantwoording geroepen. Zij verwijzen naar hun zoon, want hij is oud genoeg om zijn verhaal zelf te vertellen. De Farizeeën reageren ontstemd en sturen de genezen man weg. Dan komt hij Jezus weer tegen en die stelt hem de vraag: *'Geloofst u in de Mensenzoon?'* *"U kijkt naar Hem en u spreekt met Hem"*. Dat is geloven! De man zegt: *"Ik geloof, Heer"* en hij boog zich voor Jezus neer! *Vragen: Als jij Jezus ziet, buig jij dan ook voor Hem? Wat is jouw geloofsbelijdenis?*

28. Johannes 10: 1-21: De goede herder als beeld van de Here Jezus Christus. Hij is degene die voor de schapen zorgt, die over hen waakt, die als waker bij hen slaapt. Dat zorgt voor een veilige, betrouwbare omgeving. De vertrouwdheid van zijn stem, van zijn gestalte en van zijn aanwezigheid! Maar er zijn ook valse herders; zij bedreigen de kudde. Dat vraagt om waakzaamheid. Jezus is herder voor degenen die Hem volgen en Hij wil ook herder zijn voor degenen die Hem nog niet kennen (zowel Joden als heidenen). Om een veilige plek te bieden in deze onrustige wereld. *Vraag: Hoe ervaar jij Jezus als herder in jouw leven, want "de schapen kennen mij"?*²

29. Johannes 10: 22-42: *"Bent u de Messias, de Christus?"* Dat is de vraag, die Jezus voorgelegd krijgt. Hij heeft die vraag echter al beantwoord, door de wonderen die Hij gedaan heeft; die vormen een overtuigend bewijs. Echter: dat moet je wel zien, en geloven. Dat is nou net een enorm knelpunt voor de Joodse toehoorders. Zij herkennen Hem niet als Messias en horen om die reden niet bij de kudde. Zij herkennen Zijn stem niet. Jezus claimt: *"Ik en de*

¹ Het verband tussen zonde en lijden (9:1-3). De bijbel geeft drie redenen voor de oorzaak van het lijden:

- De zondeval van Adam. Adam was de vertegenwoordiger van het gehele menselijk geslacht en toen hij in zonde viel, viel het gehele menselijke geslacht in zonde (Romeinen 5:12-21). Alle mensen worden met een zondige aard geboren (Job 14:4; Psalm 51:7) en zijn van nature schuldig voor God (Romeinen 3:19-20).
- De zonden van ouders (Exodus 20:5).
- De zonde van de persoon zelf (Ezechiël 18:4).

Het is duidelijk dat de eerste oorzaak ten grondslag ligt aan de twee volgende oorzaken en dus kan niemand ooit God van onrecht beschuldigen (Romeinen 3:19-20). De Joden overdreven de belangrijkheid van de laatste twee oorzaken van het lijden. Zij traceerden elk bijzonder lijden (ziekte of handicap) naar een of ander specifieke zonde (Job 4:7; 8:20; 11:6; 22:5-10; Lucas 13:1-5). De rabbijnen leerden dat ongeboren kinderen al kunnen zondigen. Volgens overlevering beweerden zij dat Esau al in de buik van Rebekka probeerde om Jakob te vermoorden (Genesis 25:22-26; vgl. Psalm 58:4). Jezus zocht niet de oorzaak van de zonde, maar richtte de aandacht op het doel van het lijden (9:3). Alles gebeurt om God te verheerlijken (vgl. Romeinen 8:28; 11:36)! Het wonderwerk op fysiek vlak duidt op het wonderwerk op het geestelijk vlak.

Bron: www.betacursus.nl/johannes/joh-09-s.pdf

² Visje: *"Als er één schaap over de dam is, gaat de herder er achteraan!"* (www.visjeposters.nl; 3 september ??)

Vader zijn één!”. Voor de Joden is dat een vorm van godslastering - voor Jezus de essentie van Zijn komst in de wereld. Zij willen Hem stenigen, maar Jezus ontkomt aan de verontwaardigde menigte. Vragen: **Snap je dat de Joden moeite hadden met de boodschap van Jezus?** En toch kwamen er velen tot geloof. **Hoe zie je dat?** ³

30. Johannes 11: 1-44: De opwekking van Lazarus (zijn naam betekent ‘God heeft geholpen’). Een bijzonder wonder aan de vooravond van het lijden, sterven en de opstanding van Jezus zelf. Kort voor het Joodse paasfeest Pesach. Jezus toont Zijn macht over de dood en dat toont hij aan mensen, die Hem ontroeren. Hij is emotioneel betrokken bij Martha, Maria en Lazarus. De boodschap dat Lazarus ernstig ziek is, raakt Hem enorm. Jezus weet dat Lazarus gestorven is en toch gaat Jezus niet direct op weg naar Bethanië om te redden. Alles op Zijn tijd, om de opstanding van Lazarus glans te geven! Vraag: **Hoe zie jij de opstanding van Lazarus en wat betekent de opstanding van Jezus voor jou?**

³ Jezus maakt aanspraak dat hij de Zoon van God is (10:31-39). Daarom wilden de Joden hem stenigen (Leviticus 24:16). De werken van Jezus toonden aan dat God de Zoon en God de Vader één zijn (10:31-33). Jezus redeneerde dat de Schrift zijn aanspraak als ‘Zoon van God’ steunde (10:34-36). De Schrift stelt God voor als de Grote Rechter omringd door ‘hemelse rechters’ (1 Koningen 22:19-23; Job 1:6) en ‘aardse rechters’ (Psalm 82:1-8). In Psalm 82:6 berispt God de aardse rechters dat zij geen recht doen aan de verdrukte mensen, zwakken en armen. God (of de door God geïnspireerde schrijver van Psalm 82) noemt deze aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van de Allerhoogste’ omdat zij de goddelijke rechtspraak vertegenwoordigen! Jezus redeneerde dat als de Schrift aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van God’ noemt, Jezus Rechter van de levenden en de doden (5:22) ook ‘Zoon van God’ genoemd mag worden. Jezus redeneerde van de mindere waarheid naar de grotere waarheid. Jezus nodigde de Joden uit om vanuit hun geloof in zijn goddelijke werken te groeien tot geloof in zijn goddelijke wezen (10:37-39). Jezus argumenteerde eerst vanuit de Schrift en daarna vanuit zijn werken. Hij nodigde de Joden uit om hem niet zonder meer aan de kant te zetten. Zelfs al geloven zij niet in zijn woorden – namelijk dat hij Verlosser en Heer is – laten zij nadenken over zijn goddelijke werken. Zijn goddelijke werken kunnen hen tot inzicht brengen dat God de Vader en God de Zoon in elkaars personen aanwezig zijn. Er is eenheid in hun werken, omdat er eenheid is in hun wezen. De personen van de Vader en de Zoon bestaan in een wederzijdse relatie tot elkaar binnen één goddelijk wezen dat zichzelf volledig kent. God de Vader en God de Zoon zijn identiek in wezen, maar verschillend als personen. Als personen zijn zij niet aan elkaar ondergeschikt -> www.betacursus.nl/johannes/joh-10-s.pdf

Week 7

Dag 31 Johannes 11: 45-57

In dit gedeelte wordt door de hogepriester en het Sanhedrin besloten dat Jezus gedood zou moeten worden. Wat in eerste instantie een pragmatisch besluit lijkt, is vooral een egoïstisch besluit om zelf aan de macht te kunnen blijven. Meer nog dan dat is het een stap in het reddingsplan van God voor de mensen (het volk en de verstrooide kinderen van God). God gebruikt ook de mensen die niet in hem geloven. Hij gaat altijd door met Zijn plan, Hij heeft alles in Zijn hand!

Vraag: Twijfel jij weleens aan of God alles altijd in Zijn hand heeft? Wat betekent dat voor jou?

Dag 32 Johannes 12: 1-19

Vandaag 2 bijzondere stukjes. Zowel de voetenzalving door Maria, als de intocht in Jeruzalem laten zien dat het bij God en in Zijn Koninkrijk niet zo rationeel aan toe gaat als wij misschien wel denken.

In 1 Samuel 16 staat dat God niet naar het uiterlijk kijkt, maar het hart aan ziet.

Vraag: Als God zo naar mensen kijkt, wat betekent dat voor ons?

Dag 33 Johannes 12: 20-36

In dit gedeelte wordt heel duidelijk dat de climax nadert: “Het uur is gekomen...” De Heer Jezus kondigt zijn dood aan, en zelfs de manier waarop. Maar de boodschap is ook voor ons: “Wie mij dient, moet mij volgen...” Ook de Heer Jezus had angst voor wat er zou komen, maar het gehoorzamen en eren van de Vader was voor Hem het allerbelangrijkste.

Vraag: Lees vers 24-26 nog een keer. Wat denk jij bij dit stukje als het gaat over de dood?

Dag 34 Johannes 12 : 37-50

Hier is het blijvende ongeloof van de Joden zichtbaar, ondanks alle tekenen die Jezus in hun bijzijn heeft gedaan. Toch geloofden een aantal leiders wel in Jezus maar willen Hem niet belijden als hun Heer omdat ze bang zijn voor de Farizeeën en dat ze dan uit de synagoge worden gezet, zij

hadden meer op met de eer van mensen dan met de eer van God. Wie in Jezus gelooft, gelooft ook in God die Hem gezonden heeft. Hij is gezonden om het Licht te zijn en ons te verlossen uit de duisternis, niet om ons te oordelen, maar om ons te behouden. We mogen samen zeggen of bidden: Heere Jezus U bent het licht in ons leven, laat nooit toe dat het duister tot ons spreekt.

Open ons voor Uw liefde!

Vraag: Hoe kunnen wij zelf tot een licht zijn in onze omgeving

Dag 35 Johannes 13 : 1-20

De voetwassing, verricht als dienst aan gasten, was in de zuidelijke landen een gebaar van gastvrijheid alvorens men aan tafel ging om te eten. In de Bijbel en bij het volk dan ook een bekend ritueel. Jezus, De Heere, de Meester, stelt zich dienstbaar en nederig op, dient hier als een slaaf, en

laat zo een daad van broederliefde zien. Deze liefde van Jezus zal ertoe leiden dat wij die dienst ook bij elkaar kunnen blijven doen om zo in gemeenschap met Hem te blijven. De Heere Jezus had het hen ook kunnen vertellen maar door zelf het voorbeeld te geven, heeft Hij dit direct in praktijk gebracht en hebben de discipelen het ook persoonlijk ervaren. Eerst onderwijs krijgen en het dan zelf ook gaan doen.

Vraag: Wat betekent voor jou elkaars voeten wassen? En hoe breng jij dit in praktijk?

Week 8

36. Johannes 13:21-38

Jezus verloochenen... Heb je dat ooit gedaan in woord en daad of misschien door juist te zwijgen? Je ben niet de enige die dit gedaan heeft. Je kunt om vergeving vragen, opstaan en doorgaan met wandelen met Jezus.

Het tweede deel van de tekst: "Heb elkaar lief" is geen "warme gloed" of gevoel, nee, het is een werkwoord. Volg Jezus voorbeeld en dien de andere. Almachtige God, wilt u ons helpen hierbij?

37. Johannes 14:1-14

"Wees niet ongerust... ik ga een plaats voorbereiden voor jou." Stop eens even; denk na en wees stil. Kun je dit accepteren en geloven? "Ik ben de weg, het waarheid en het leven." Leef in het volle besef dat Jezus het enige antwoord is voor deze wereld, wij hoeven niet verlegen te zijn hierover. Roep het uit, leef het uit!

38. Johannes 14:15-31

De woorden van een oud Engels lied zijn; "Trust and obey, for there's no other way. To be happy in Jesus, but to trust and obey." Gehoorzaam jij Jezus altijd? Ervaar je de hulp van de helper (Heilige Geest) die de Vader heeft gestuurd? Je mag er gewoon om vragen, het is Zijn gekozen weg om te werken in deze wereld.

39. Johannes 15:1-17

De wijnstok; de kern van een leven in geloof. Wij kunnen het niet alleen en gelukkig hoeven wij het ook niet alleen te doen. Wij moeten in het wijnstok blijven om gevoed en ondersteund te worden. Maar hoe doe je dat? Het begint met een verlangen en begrip dat wij afhankelijk zijn van Hem. Bidden en lezen in Zijn woord helpt.

Zeggen wij elke ochtend als wij wakker worden; "Goede morgen Heere Jezus. Kom, vul mij en gebruik mij vandaag?" Vol verwachting kunnen wij dan de dag tegemoet treden. Wat soort vrucht ga je dragen vandaag?

40. Johannes 15:18-27

Veel moderne mensen denken dat christenen gelovig zijn omdat ze een steun nodig hebben in dit, vaak moeilijke, leven hier op aarde. Ze krijgen hulp uit een sprookje of een mythe die valse hoop biedt in de duisternis. Maar wat de sceptische humanist mist in zijn redenering, is het feit dat geloof in Christus enorm krachtig is, omdat het gebaseerd is op de waarheid, een echte persoon en God die nabij is. Altijd. Ervaar je dit?

Ja, Christus is een steun in het leven. Verdwijnen dan alle problemen en moeite? Nee, vaak kennen christenen zelfs meer moeite en last in hun levens dan iemand die meegaat met de stromingen van de huidige samenleving. Maar je mag altijd om hulp vragen van boven!

Jezus wekt Lazarus op uit de dood (11:33-44). De emoties van Jezus (11:33-35). Jezus was 'verontwaardigd in zijn geest' over de zonde die de oorzaak is van alle ellende, lijden en droefheid en 'diep geroerd (door medelijden en verdriet)'. Uiteindelijk barste hij in tranen uit. De reacties van omstanders (11:36-37). Sommigen zeiden dat Jezus veel van Lazarus hield. Anderen vroegen zich af waarom hij zijn dood niet had kunnen voorkomen. Het nieuws over de opwekking van de enige zoon van de weduwe van Naïm (Lucas 7:11-17) en de opwekking van de dochter van Jäirus (Lucas 8:49-56) was kennelijk niet tot hen doorgedrongen. En indien wel, dan was de dood van Lazarus toch iets anders, want hij was al vier dagen dood. De zaak leek hopeloos! De opwekking van Lazarus (11:38-42). Het graf was een spelonk (uit rots uitgehouwen) met een steen die er tegenaan lag (om de wilde dieren tegen te houden). Hij beval de steen weg te halen. Op dat moment dacht Marta niet aan de Overwinnaar van de dood, maar aan het lijk dat in een toestand van ontbinding verkeerde en zei: "Hij stinkt omdat hij al vier dagen dood was". Maar Jezus richtte haar gedachten weer op wat hij eerder aan haar gezegd had (11:4,23,25-26). Jezus bedoelt niet te zeggen dat het doen van het wonderwerk afhankelijk was van Marta's geloof. Hij bedoelt te zeggen dat als Marta haar geloof op hem en zijn woorden bleef richten, zij het wonderwerk van Jezus zou zien als een echt teken dat de heerlijkheid van God in Jezus reflecteert. Zij zou zeker weten dat Jezus de zichtbare openbaring van de onzichtbare God was (14:9; Kolossenzen 1:15). Jezus had alsof het wonderwerk al plaatsgevonden had. In vers 41-42 had Jezus hoorbaar, zodat de mensen zouden beginnen te geloven dat God Jezus altijd verhoort en dat Jezus dus inderdaad door God gezonden was. Toen riep hij Lazarus met luide stem, niet om de dode uit zijn doodslaap te wekken, maar zodat alle toehoorders heel zeker zouden weten dat de dode Lazarus opgewekt werd door het woord van Jezus. Toen Lazarus gebonden met de balsemdoeken naar buiten kwam, beval Jezus hem los te maken. Uit: www.betacursus.nl/johannes/joh-11-s.pdf

Week 9:

Dag 41 Johannes 16 : 1-15

Jezus vertelt zijn discipelen dat hij van hen weg zal gaan, terug naar de Vader, en dat ze alleen achter zullen blijven. Hij waarschuwt hen ook voor vervolging en martelaarschap als ze Hem zullen navolgen. Als troost belooft Jezus de komst van de Heilige Geest op aarde, de Heilige Geest zal de wereld en de mensen die daar op leven duidelijk maken wat zonde, gerechtigheid en oordeel is. - *Merkt u de aanwezigheid van de Heilige Geest in uw leven? en zo ja kunt u daar voorbeelden van geven?* - Luisterlied Opwekking 343

Dag 42 Johannes 16 : 16-33

In dit stukje probeert Jezus zijn discipelen duidelijk te maken dat Hij hen over een korte tijd zal verlaten en dat de wereld daar blij om zal zijn terwijl de discipelen er verdriet over zullen hebben. Maar na dit alles, als Jezus is opgestaan uit de dood en daarna als de Heilige Geest op aarde zal komen, zal hun verdriet in vreugde veranderen. Jezus verzekert de discipelen dat wat je ook aan de Vader zal vragen in Zijn Naam je het ook zal ontvangen. Jezus heeft de wereld overwonnen! - Naar aanleiding van dit stukje zegt Jezus dat hij door middel van beelden en gelijkenissen over Zijn Vader spreekt, kunt u er een aantal noemen? - *Welke gelijkenis is een houvast voor u in het dagelijks leven?*

Dag 43 Johannes 17 : 1-11

We horen hoe de Zoon aan de Vader vraagt om Hem te verheerlijken, om vervolgens voor Zijn discipelen te zorgen als Hij niet meer bij hen zal zijn en om ten slotte de discipelen een plaats bij Hem in de heerlijkheid te geven. Het zijn vragen die niet zozeer een verzoek inhouden, maar een delen met de Vader van dingen die precies zo in het hart van de Vader leven. De Heer weet dat allemaal, maar Hij wil dat wij zullen weten dat Hij voorspraak voor ons doet bij de Vader. Dit gebed laat ons zien hoe Hij de Voorspraak is. In dit deel spreekt de Heer tot de Vader met het oog op Zijn verheerlijking en Zijn verbinding met Zijn discipelen. - Bid en dank om een krachtige, levende relatie met de Vader en leiding van God in uw leven.

Dag 44 Johannes 17 : 12-26

In dit gedeelte spreekt Jezus met Zijn Vader over de discipelen in hun verbinding met de wereld. Jezus vraagt de Vader om de verdere zorg van de discipelen op Zich te nemen. Hij doet dat in de wereld waarin ook Hij Zich nog steeds bevindt, zodat zij het kunnen horen. Zij bevinden zich ook in de wereld en zullen daar nog blijven als Hij van hen is heengegaan naar de Vader. Zij zijn niet meer van de wereld, zij behoren niet meer tot de wereld, maar moeten er nog wel doorheen. Door Zijn gebed mochten de discipelen toen, maar wij ook nu, weten dat we altijd omgang mogen hebben met de Vader, dat de Vader altijd volkomen aandacht voor ons heeft en naar ons wil luisteren. - Luisterlied van Sela: "Gebed voor de werkdag"⁴.

⁴ [www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?q=Sela:+\"Gebed+voor+de+werkdag\"](http://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?q=Sela:+\)

Dag 45 Johannes 18 : 1-11

In Johannes 18 begint een nieuw gedeelte. Jezus gaat met zijn discipelen naar Gethsemane, een tuin aan de voet van de Olijfberg, daar wordt hij door Judas verraden en gevangen genomen door een legerafdeling soldaten, tempeldienaars en Farizeeën. Wat we hier lezen is dat Jezus hen zelf tegemoet treedt en zich vrijwillig overgeeft. Maar Petrus, mens als hij is, geeft zich niet zomaar gewonnen en wil zijn leven geven voor zijn Heer Jezus, hij slaat met zijn zwaard het oor af van de slaaf van de hogepriester. Maar Jezus vraagt Petrus om zijn zwaard weg te doen, geneest het oor van Malchus. Uit Jezus' spreken blijkt hier dat Hij Zich heeft verzoend met de wil van de Vader en dat Hij de beker van het lijden vrijwillig gaat leegdrinken. - *Hoe zou Judas precies geweten hebben dat Jezus en de discipelen in de tuin waren en bijv. niet in de eetzaal waar hij hen het laatste samen had gezien?*

Week 10

46. Johannes 18:12-27 Jezus wordt twee keer onofficieel verhoord, eerst door Annas, de voormalig hogepriester die nog steeds veel aanzien had. Het tweede verhoor vindt 's nachts plaats door Kajafas, de schoonzoon van Annas. Bij dit verhoor zijn de leden van de Joodse raad aanwezig, het verhoor eindigde ongeveer om 3 uur 's ochtends (toen de haan kraaide). Het is duidelijk dat dit geen officieel verhoor is, maar een complot om Jezus uit de weg te ruimen. Jezus had de Schriftgeleerden en Farizeeën openlijk ontmaskerd en veroordeeld. Zij zagen dat ze hun grip op het volk aan het verliezen waren en waren jaloers dat het volk naar Hem luisterde. *Vraag: Hoe verklaar je het dat de leden van de Joodse raad Jezus niet herkenden als Messias, terwijl ze zoveel wisten van de profetieën?*

47. Johannes 18: 28-40 Jezus werd drie keer door niet-Joden berecht, Hij werd eerst door Pilatus verhoord, daarna door Herodes en tenslotte weer door Pilatus. De Joodse godsdienstige leiders zeiden dat Jezus een misdadiger was en gaven Pilatus een duidelijke aanwijzing dat hij niet tot een ander oordeel moest komen dan zij hadden bepaald. Zij wisten dat de Romeinse manier van de doodstraf kruisiging is (en niet steniging, zoals zij de doodstraf kenden). Ze beseften niet dat op deze manier de profetieën in de bijbel van honderden jaren eerder (Psalm 22:17 en Jesaja 53: 5-6) letterlijk in vervulling zouden gaan! *Vraag: Waarom is de manier waarop Jezus stierf van belang, denk je?*

48. Johannes 19:1-16 Toen Pilatus hoorde dat Jezus de zoon van God was, werd hij bang en probeerde hij Jezus vrij te laten. Maar onder druk en intimidatie van de Joden, die dreigden hem bij de keizer aan te klagen, zwichtte hij en gaf Jezus over om gekruisigd te worden. *Vraag: Als je de vier evangeliën naast elkaar legt, heeft Jezus 7 kruiswoorden gesproken, welke zijn dat?*

49. Johannes 19: 17-30 vs 30: "nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: Het is volbracht! Hij boog zijn hoofd en gaf de geest" Gedicht van Theo Coenraads: *"Het is voorbij, de dood heeft zijn buit. Over een moordenaar opzij, sprak Hij nog genade uit. Toen heeft Hij, door God en mensen verlaten, Zijn onschuldige leven gelaten, voor wat het is: Liefde. Vergeving van zonden, genade voor recht. Vastgespijkerd aan een kruis, stierf hij als een beest. Toch kwam Hij veilig thuis: Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest".*

Vraag: Wat spreekt je aan in dit gedicht? Welke zin zou je zelf anders formuleren?

50. Johannes 19: 31-41 Jozef van Arimatea was een rijk man en hij was een discipel van Jezus geworden. Hij was een goed en rechtvaardig mens en had niet ingestemd met het besluit en de handelswijze van de Joodse raad (waar hij ook lid van was). Terwijl hij zich vroeger uit angst op de achtergrond hield, stapte hij nu moedig op Pilatus af en vroeg hij hem om het lichaam van Jezus.

Vraag: Ben jij weleens bang om te vertellen dat je een volgeling van Jezus bent? Waarom wel of niet? Wat zou je helpen of heeft je geholpen om er toch openlijk voor uit te komen?

De **zeven kruiswoorden van Jezus** zijn de laatste uitspraken die Hij deed tijdens zijn kruisiging. Ze zijn als volgt:

1. **"Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen."** (Lucas 23:34)
2. **"Voorwaar, ik zeg u: heden zult gij met Mij in het paradijs zijn."** (Lucas 23:43)
3. **"Vrouw, zie, uw zoon! ... Zie, uw moeder!"** (Johannes 19:26-27)
4. **"Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?"** (Matteüs 27:46)
5. **"Ik heb dorst."** (Johannes 19:28)
6. **"Het is volbracht."** (Johannes 19:30)
7. **"Vader, in Uw handen beveel ik mijn geest."** (Lucas 23:46)

Week 11

Dag 51: Johannes 20: 1-18

Maria komt bij het graf en ziet dat de steen is weggenomen. Zij was ook aanwezig bij Jezus' kruisiging en begrafenis. Zij gaat vroeg op Paaszondag naar het graf om Jezus' lichaam te zalven. De steen is weggenomen van het graf. Niet om Jezus uit het graf te laten gaan, maar om zijn volgelingen in het graf te laten. Een vrouw is de eerste getuige van Jezus opstanding: 'Ik heb de Heer gezien'.

Vraag: Op welke wijze getuig jij dat je een ontmoeting met de Heer hebt gehad?

Dag 52: Johannes 20: 19-31.

De discipelen waren bij elkaar met de deur op slot, want ze waren bang voor de joden. Jezus verschijnt in hun midden en laat dan zijn wonden zien. Zij verblijden zich. Jezus blies op hen en ze ontvangen de heilige geest. Behalve Thomas want die is er niet bij. De 2e keer is Thomas er wel bij en hij gelooft. Jezus zegt dan 'Zalig zijn zij, die niet gezien hebben en toch geloofd hebben'.

Vraag: Hoe zit dit bij jou; wat heb jij nodig om te kunnen geloven in Jezus?

Dag 53: Johannes 21: 1-14

De discipelen zitten langs het meer en ze weten niet zo goed hoe het nu verder moet. Dan zegt Petrus als eerste: 'Ik ga vissen'. Ze pakken met elkaar hun oude beroep weer op. Dan krijgen ze de vraag van iemand aan de oever of ze iets te eten hebben. Hun antwoord is nee. Dan moeten ze iets doen wat ze nog niet eerder gedaan hebben. Hun netten zitten vol met vis. Dan zien ze dat het de Heer is.

Vraag: Wat moet er bij jou veranderen om te ontdekken dat Jezus veel dichterbij is dan je dacht.

Dag 54: Johannes 21: 15-25

Na de maaltijd aan de oever van het meer stelt de Heere aan Petrus de vraag: Heb je mij lief? Jezus vraagt dat in totaal 3 keer. Jezus eindigt met twee opdrachten aan Petrus 'Weid mijn schapen'. 'Jij moet mij volgen'.

Vraag: Wat doe jij met deze opdrachten? Ben je bereid om Jezus te gehoorzamen?

Dag 55: Johannes 1: 1-18 (terugblik)

We zijn dit leesplan gestart met de woorden in Johannes 1:1-18. Johannes benadrukt dat Jezus God is. Begin dit jaar zijn we gestart met deze woorden In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Ook lezen we: Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht (het voorrecht) gegeven kinderen van God te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven.

Vraag: Kun je geloven én durf je openlijk te belijden dat Jezus de Zoon van God is en dat jij een kind van God bent? Zo ja, kun je daar iets meer over vertellen? Zo nee, wat belemmert je om die vraag met Ja te beantwoorden?

Referenties – documentatie - literatuur

- De Bijbel – div. uitgaven (NBG)
- Levine, Amy-Jill & Marc Zvi Brettler (2024) *Het Nieuwe Testament met Joodse toelichtingen – NBV21* – Antwerpen/Haarlem: Uitg. Ned.-Vlaams Bijbelgenootschap; pag. 188-240 .
- Poot, ds. Henk (2020, 3^e druk 2024) *Uittocht – Het Evangelie van Johannes* – Uitg. Scholten B.V. i.s.m. Christenen voor Israël – ISBN 978 90 83083 71 0.
- www.betacursus.nl/johannes/joh-09-s.pdf
- www.groeieningeloof.nl/nieuwe-testament/johannes -> Preken: dit zijn 66 bijbelstudies gehouden door Dato Steenhuis, Jacques Brunt, Prof. dr. Willem J. Ouweneel te diverse plaatsen in Nederland. Seizoen 2005-2022.
- www.debijbel.nl/wereld-van-de-bijbel/inleidingen-bijbelboeken/nieuwe-testament/evangelie-johannes-bijbelboek -> Het evangelie volgens Johannes begint met een proloog, die het kader aangeeft voor het hele boek: in Jezus spreekt God opnieuw zijn scheppende Woord, dat er licht en leven moet zijn in de wereld. Daarna volgt het zogenoemde boek van de wondertekenen ([Johannes 1:19-12:50](#)). Dit gedeelte bevat een reeks van zes wondertekenen, waarin Jezus zichzelf manifesteert als licht en leven. Naarmate Jezus zich meer openbaart, groeit het verzet onder de Joden. Aanvankelijk ontmoet Jezus een welwillende houding, later worden de discussies snel feller. Aan het eind van het boek van de wondertekenen valt het besluit om Jezus te doden. Het volgende deel van het Johannes-evangelie is het zogenoemde boek van de verheerlijking ([Johannes 13-21](#)), dat uit twee delen bestaat. Na de afscheidsgesprekken van Jezus met zijn leerlingen volgt het verhaal over Jezus' arrestatie, zijn verhoor voor Pilatus en zijn kruisiging. De verschijningsverhalen laten zien hoe het licht weer opgaat voor zijn leerlingen.

Serie Johannes

In deze serie van drie avonden over het Evangelie van Johannes leggen we op de eerste avond eerst een basis. We bespreken de context en grote lijnen van het Evangelie. De tweede avond gaat over "Christus is God", waar we zien hoe Johannes de Goddelijkheid van Jezus Christus belicht. Op de derde avond onderzoeken we "Geloof", een zeer belangrijk thema in Johannes. De nadruk ligt op wat geloven volgens Johannes betekent en hoe dat ons persoonlijk raakt.

De studies bevatten altijd ruimte voor vragen en reflectie.

Vorbereiding voor de kringavonden

Hieronder volgt per thema (per avond) een aantal Bijbelteksten met daarbij een aantal vragen. Die kunnen ter voorbereiding op de studie en voor nabespreking op een kring worden gebruikt om goed in het thema te komen.

Tijdens de Bijbelstudies zelf worden meer Bijbelteksten gebruikt. Deze teksten worden ná de studies op de website beschikbaar gesteld om te kunnen downloaden. Het webadres is:

www.stevenverhorst.nl/studie/ark2425 ⁵

Eerste avond

Inleiding en overzicht

Op deze eerste avond wordt een inleiding gegeven over Johannes als schrijver van het Evangelie. Daarna volgt een overzicht over het gehele boek Johannes, niet als een droge opsomming van gegevens maar hopelijk als een boeiend verhaal. Zo zou Johannes het gewild hebben.

Lees in de groep één of meer teksten en bespreek samen de vragen.

Johannes 13:23 – “Eén van zijn discipelen, dien Jezus liefhad, lag aan Jezus' boezem.”

Wat betekent het voor ons dat Johannes zichzelf hier "de discipel dien Jezus liefhad" noemt? Hoe kunnen wij ons geliefd voelen door Jezus? Verandert er hierdoor iets in ons dagelijks leven?

Johannes 20:31 – “Maar deze zijn geschreven, opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven het leven hebt in Zijn Naam.”

Waarom denk je dat Johannes zijn evangelie schreef? Wat betekent het voor ons om "leven te hebben in Zijn Naam," en hoe kunnen we dat praktisch ervaren? (Leg bijvoorbeeld eens uit: Ik heb leven in Zijn Naam, want...")

Openbaring 1:9 – “Ik, Johannes, uw broeder en deelgenoot in de verdrukking, in het koninkrijk en in de volharding van Jezus Christus, was op het eiland dat Patmos⁶ heet, omwille van het Woord van God en het getuigenis van Jezus Christus.”

⁵ www.stevenverhorst.nl

⁶ www.nl.wikipedia.org/wiki/Johannes_van_Patmos

Johannes was verbannen vanwege zijn geloof en dienst aan de Heer. Welke uitdagingen ervaren wij zelf bij het delen van ons geloof? Hoe kunnen we net als Johannes, doorzetten, ondanks tegenstand?

Johannes 1:11-12 – “Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden.”

Wat betekent het om "aangenomen" te worden als een kind van God? Kan het voor mensen soms moeilijk zijn om Jezus aan te nemen en Hem te volgen? Hoe kunnen we anderen helpen om Hem te leren kennen?

Tweede avond

Christus is God

Op deze tweede avond spreken we over het beeld dat Johannes heeft en beschrijft van Jezus Christus. De andere drie Evangelisten (schrijvers van Evangeliën) hadden een heel ander beeld en vullen elkaar erg mooi aan. Lees in de groep één of meer teksten en bespreek samen de vragen.

Johannes 1:1 – “In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.”

Jezus is niet alleen door God gezonden, maar Hij is God. Hij is niet alleen onze Redder, maar ook onze Schepper. Laat dat eens doordringen.

Verandert dit ons begrip van Wie Hij is? Wat betekent dit voor de manier waarop wij dagelijks met Jezus omgaan?

Johannes 10:30 – “Ik en de Vader zijn één.”

Jezus zegt dat Hij en de Vader één zijn. Hoe kunnen we deze eenheid tussen Jezus en God uitleggen? Heeft deze eenheid ook iets te maken met hoe wij als gelovigen geroepen zijn om één te zijn met Christus? En met elkaar? Hoe maken we dat praktisch?

Johannes 14:9 – “Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.”

Jezus zegt dat wie Hem gezien heeft, de Vader gezien heeft. Wat betekent het om God te ‘zien’ in Jezus? Geef eens wat concrete voorbeelden. Hoe kunnen wij dit beeld van God overbrengen naar anderen om ons heen?

Johannes 20:28 – “Mijn Heere en mijn God!”

Dit is de reactie van Tomas’ op de opgestane Jezus. Het is een krachtige belijdenis dat Christus zijn Heer is en zijn God. Wat betekent het om Jezus als “Heer en God” te erkennen, vooral in tijden dat het moeilijk gaat? Hoe kunnen we deze belijdenis persoonlijk dieper beleven en doorgeven? En hoe doen we dat met elkaar?

Derde avond

Geloof

Op deze derde avond bekijken we een ander, belangrijk thema in het Evangelie van Johannes, namelijk geloof. Voor Johannes geloven essentieel. Het is de reden dat hij dit Evangelie geschreven heeft.

Lees in de groep één of meer teksten en bespreek samen de vragen.

Johannes 5:24 – “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie Mijn woord hoort en Hem gelooft Die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, maar is overgegaan uit de dood in het leven.”

Wat betekent het om "over te gaan uit de dood in het leven"? Hoe verandert geloof in Gods woorden onze kijk op leven en oordeel? Hoe zit het met je eigen geloof: heeft het werkelijk leven gebracht?

Johannes 11:25-26 – “Jezus zei tegen haar: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was hij gestorven. En ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid. Geloof u dat?”

Jezus verbindt geloof met de opstanding en eeuwig leven. Wat betekent het voor ons om te geloven dat Jezus de opstanding en het leven is? Geloven we in de opstanding? Gaat dat leven over de eeuwigheid of ook al over nu?

Johannes 6:35 – “Jezus zei tegen hen: Ik ben het Brood des levens; wie tot Mij komt, zal beslist geen honger krijgen, en wie in Mij gelooft, zal nooit meer dorst krijgen.”

Jezus biedt aan de diepste behoeften van de mens te vervullen. Wat betekent het dat geloof in Jezus ons "honger" en "dorst" kan stillen? Hoe zoeken wij soms vervulling buiten Hem en wat kunnen we hiervan leren?

Johannes 20:31 – “Maar deze zijn geschreven opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat u, door te geloven, het leven zult hebben in Zijn Naam.”

Johannes noemt geloof als doel van zijn evangelie. Hoe kunnen we dit 'leven in Zijn Naam' vandaag ervaren? Wat betekent het om niet alleen in Jezus te geloven, maar om ook actief in Zijn naam te leven?

Aantekeningen bij de Centrale studies over Johannes door Steven Verhorst

Eerste avond: inleiding en overzicht

De inleiding

Korte inleiding over Johannes en zijn evangelie:

1. **Wie is Johannes?** Johannes, een van de twaalf discipelen van Jezus en vaak genoemd als "de discipel die Jezus liefhad," was de zoon van Zebedeüs en broer van Jakobus. Hij werd later een belangrijke leider in de vroege kerk.

Bijbeltekst: Johannes 13:23 – “Eén van zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan Jezus’ boezem.”

2. Wanneer is het Evangelie geschreven?

Waarschijnlijk rond 85-95 na Christus, dus enkele decennia na de andere drie evangeliën, toen er al christelijke gemeenschappen in het Romeinse rijk bestonden.

Bijbeltekst: Johannes 20:31 – “Maar deze zijn geschreven, opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven het leven hebt in Zijn Naam.”

3. Waar is het geschreven?

Volgens de traditie werd het evangelie geschreven in Efeze, waar Johannes als apostel de christelijke gemeenschap onderwees.

Bijbeltekst: Openbaring 1:9 – Johannes noemt zichzelf “op het eiland dat Patmos heet,” wat verband kan houden met zijn werk onder de gemeenschappen in Klein-Azië, waaronder Efeze.

4. Politieke achtergrond en invloed op het Evangelie

Het evangelie weerspiegelt de spanningen met zowel Romeinse als Joodse autoriteiten en laat zien dat Jezus een vervulling is van de Joodse wet en profetieën, bedoeld voor Joden en niet-Joden. Johannes benadrukt zo het universele karakter van Jezus' boodschap.

Bijbeltekst: Johannes 1:11-12 – “Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden.”

Dit evangelie is dus zowel een getuigenis als een uitnodiging voor geloof, geschreven in een tijd van politieke en religieuze verandering en onzekerheid.

Het overzicht

Zes belangrijke thema's

Het Evangelie van Johannes draait sterk om Johannes' centrale overtuiging dat Jezus God is en dat geloof in Hem essentieel is voor eeuwig leven en verlossing. Johannes werkt dit idee uit door verschillende thema's door het hele evangelie heen te verweven. Deze thema's versterken elkaar en leiden de lezer tot de kern van zijn boodschap. Hier is een overzicht van de belangrijkste thema's:

1. Jezus als de Zoon van God en de belichaming van God

- Johannes presenteert Jezus herhaaldelijk als de goddelijke Zoon die één is met de Vader en God zelf vertegenwoordigt. Hij gebruikt 'Ik ben'-uitspraken en andere passages om Jezus' goddelijkheid te benadrukken. Dit begint direct in **Johannes 1** met de introductie van Jezus als het Woord (Logos) dat in het begin bij God was en zelf God was. Johannes legt de nadruk op Jezus als degene die de Vader zichtbaar maakt, zoals in **Johannes 14:9**: "Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien."

2. Het concept van geloven en eeuwig leven

- Geloof is volgens Johannes de enige weg naar redding en eeuwig leven. Door het hele evangelie roept Jezus mensen op om in Hem te geloven, waarbij Johannes benadrukt dat geloof niet alleen een mentale instemming is, maar een relatie waarin men vertrouwt op Jezus als de Redder. **Johannes 3:16** "Want alzo lief..." en **Johannes 20:31** "Maar deze zijn geschreven opdat u gelooft dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven het leven zult hebben in Zijn Naam." zijn de hoekstenen voor dit thema.

3. Het licht versus de duisternis

- Johannes gebruikt vaak de tegenstelling tussen licht en duisternis om Jezus' rol als verlosser en de bron van waarheid te beschrijven. Jezus wordt geïdentificeerd als het licht van de wereld dat de duisternis verdrijft (bijv. **Johannes 1:5** "Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen." en Johannes 8:12 "Jezus sprak opnieuw tot hen en zei: Ik ben het licht der wereld; wie Mij volgt, zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben."). Geloven in Hem brengt mensen in het licht, terwijl afwijzing hen in de duisternis laat.

4. De relatie tussen Jezus en de Vader

- Het evangelie bevat veel passages waarin de relatie tussen Jezus en de Vader centraal staat. Jezus benadrukt Zijn eenheid met de Vader en Zijn rol als vertegenwoordiger van de Vader op aarde. Dit thema komt sterk naar voren in passages zoals Johannes 10:30 "Ik en de Vader zijn één" en in het hogepriesterlijk gebed in Johannes 17.

5. De rol van de Heilige Geest

- Johannes introduceert de Heilige Geest als de Trooster en Geest van Waarheid die na Jezus' vertrek de gelovigen zal leiden en bijstaan (Johannes 14:16-17, Johannes 16:7-13). Dit thema benadrukt dat Gods aanwezigheid blijft bij de gelovigen, zelfs na Jezus' hemelvaart.

6. Liefde en gehoorzaamheid

- Jezus roept Zijn discipelen op tot een leven van liefde en gehoorzaamheid als teken van ware discipelschap. In Johannes 13:34-35 geeft Hij het gebod om elkaar lief te hebben zoals Hij hen heeft liefgehad. Deze liefde komt voort uit een leven in Hem en vormt de basis voor de gemeenschap van gelovigen.

Overzicht vanuit de helikopter

Overzicht van het Evangelie van Johannes

1. *Proloog* (Johannes 1:1-18) – Johannes introduceert de goddelijke aard van Jezus als het Woord, de Schepper en het Licht van de wereld. Dit vormt de basis van het evangelie: Jezus is God die mens werd om onder ons te wonen.
2. *Jezus' wonderen* als tekenen van Zijn goddelijke identiteit (Johannes 2-11) – Johannes beschrijft zeven 'tekenen' die bewijzen dat Jezus de Zoon van God is, zoals het veranderen van water in wijn (Johannes 2), de genezing van de blindgeborene (Johannes 9), en de opwekking van Lazarus (Johannes 11). Elk wonder toont een aspect van Jezus' goddelijke macht en roept op tot geloof.
3. *Jezus als het Levensbrood, het Licht, en de Goede Herder* (Johannes 6-10) – De 'Ik ben'-uitspraken geven de identiteit van Jezus weer en nodigen uit tot geloof. Johannes toont hoe Jezus essentiële menselijke behoeften vervult en levensveranderend licht brengt.
4. *Jezus' relatie met de Vader* en de belofte van de Heilige Geest (Johannes 13-17) – In de bovenzaal onderwijst Jezus Zijn discipelen over Zijn eenheid met de Vader en de rol van de Heilige Geest, die hen zal ondersteunen. Dit deel benadrukt het blijvende contact tussen de gelovigen en God door de Geest.
5. *Het lijden, de dood, en de opstanding* (Johannes 18-20) – Jezus' dood aan het kruis en Zijn opstanding vormen het hoogtepunt van Johannes' evangelie, waarin Hij Zijn goddelijke missie volbrengt. Door Zijn offer worden zonden vergeven, en Zijn opstanding bevestigt Zijn overwinning op de dood.
6. *Epiloog en missie voor de discipelen* (Johannes 21) – In de laatste hoofdstukken geeft Jezus de opdracht aan Zijn volgelingen om Zijn werk voort te zetten en spreekt Hij over de kracht en missie die hun gegeven is.

De samenhang en de kern zijn dus als volgt:

Johannes weeft de thema's samen tot een mooi geheel waarin elk deel een uitwerking is van het beeld van Jezus als God en Redder en dit versterkt. Het hele Evangelie werkt als een uitnodiging om in Jezus te geloven als de Weg tot eeuwig leven. Johannes wil dat de lezer overtuigd raakt van Jezus' goddelijke natuur en dat deze overtuiging leidt tot geloof en redding.

Kern in één zin

Het Evangelie van Johannes roept mensen op om te geloven dat Jezus de Zoon van God is, zodat zij door Hem eeuwig leven mogen ontvangen.

